

ปัจจัยด้านการบริหาร คนงาน และสภาวะแวดล้อมในสถานที่ทำงาน ที่มีความสัมพันธ์
กับการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน : เปรียบเทียบระหว่างสถานประกอบการบีเอ็มไอเอ
ที่มีอัตราการความถี่ของการบาดเจ็บสูงและต่ำ จังหวัดสมุทรปราการ

**FACTORS OF MANAGEMENT, WORKERS, AND WORKPLACE ENVIRONMENT
ASSOCIATED WITH OCCUPATIONAL ACCIDENTS : A COMPARISON BETWEEN
PRESSING ENTERPRISES WITH HIGH AND LOW INJURY FREQUENCY RATE
IN SAMUTPRAKAN PROVINCE**

บุญลือ ฉิมบ้านไร่
๕

อธิบดี

จาก

บัณฑิตวิทยาลัย ม.มหิดล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาการระบาด

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ.2539

๑๗

๑๕๖๗

๒๕๓๙

Copyright by Mahidol University

39862 ๑๒

ชื่อวิทยานิพนธ์

ปัจจัยด้านการบริหาร คนงาน และสภาวะแวดล้อมใน
สถานที่ทำงาน ที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุ
จากการทำงาน : เปรียบเทียบระหว่างสถานประกอบการ
ปัมโลหะที่มีอัตราการความถี่ของการบาดเจ็บสูงและต่ำ
จังหวัดสมุทรปราการ

ผู้วิจัย

บุญลือ นิมนบ้านไร่

ปริญญา

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (วิทยาการระบาด)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

เฉลิมชัย ชัยกิตติภรณ์ วท.บ., M.P.H. (Env.Health),
Dr. P.H. (Epid.)

อมรรัตน์ โพธิ์พรรค วท.บ., วท.ม., Ph.D.(Epid.)

นิภาพรรณ กังสกุลนิติ วท.บ., M.S., Dr. P.H.
(Env.Health)

สรารัฐ สุธรรมอาสา วท.บ., M.Sc. (Occ. Health & Safety)

วันที่สำเร็จการศึกษา

9 ตุลาคม พ.ศ.2539

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional analytical study) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการบริหารงานความปลอดภัยในการทำงาน คนงาน และสภาวะสิ่งแวดล้อมในสถานที่ทำงานที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน กลุ่มศึกษาได้แก่ สถานประกอบการปัมโลหะที่มีคนงานตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 25 โรงงาน และคนงานที่ทำงานในสถานประกอบการดังกล่าวที่ขึ้นทะเบียนกองทุนเงินทดแทน ณ สำนักงานประกันสังคมจังหวัดสมุทรปราการ ในปี พ.ศ.2538 โดยแบ่งสถานประกอบการเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มสถานประกอบการที่มีอัตราการความถี่ของการบาดเจ็บสูง (Cases) 14 แห่ง จำนวนคนงานกลุ่มตัวอย่าง 597 คน และที่มีอัตราการความถี่ของการบาดเจ็บต่ำ (Comparisons) 11 แห่ง จำนวนคนงานกลุ่มตัวอย่าง 979 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์คณะผู้บริหารสถานประกอบการ การสำรวจตรวจสอบสภาพสิ่งแวดล้อมในสถานที่ทำงาน และการทดสอบเจตคติด้านความปลอดภัยในการทำงานของคนงาน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ การบริหารงานความปลอดภัยในสถานประกอบการ สภาวะสิ่งแวดล้อมในสถานที่ทำงาน สภาวะการณ์ด้านความปลอดภัยในการทำงาน เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ระยะเวลาในการทำงาน และเจตคติด้านความปลอดภัยในการทำงานของคนงาน ผลการศึกษาพบว่า สถานประกอบการที่มีอัตราความถี่ของการบาดเจ็บต่ำ จะมีคุณภาพของการบริหารงานด้านความปลอดภัย สภาวะสิ่งแวดล้อมในสถานที่ทำงาน และ สภาวะการณ์ด้านความปลอดภัยในการทำงาน อยู่ในเกณฑ์ที่ดีกว่าสถานประกอบการที่มีอัตราความถี่ของการบาดเจ็บสูง และเมื่อนำปัจจัยต่าง ๆ ของตัวแปรด้านคนงานทั้งหมดไปวิเคราะห์ ตัวแปรเชิงซ้อน โดยการวิเคราะห์ด้วยวิธี Stepwise Logistic Regression พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน เรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้ ระดับการศึกษาที่ต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษา (OR = 1.84, 95 % CI = 1.43 - 2.35) ระยะเวลาในการทำงานไม่เกิน 2 ปี (OR = 1.74, 95 % CI = 1.41 - 2.16) เจตคติด้านความปลอดภัยในการทำงานไม่ดี (OR = 1.7, 95 % CI = 1.38 - 2.11) และเพศชาย (OR = 1.61, 95 % CI = 1.37 - 1.97) สำหรับอายุและประสบการณ์ในการทำงาน ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน

The selected subjects were divided into two groups according to their enterprise's high or low injury frequency rate. Hence, there were 597 cases from 14 factories with high injury frequency rate ; the comparison group were 979 workers from 11 factories with low injury frequency rate. Questionnaires were used to collect data on attitude towards safety measure among workers and factory executives together with walkthrough-investigation to examine workplace environment. Statistical analysis was performed using odds ratio (OR), chi-square and unconditional multiple logistic regression.

The results showed that the pressing enterprises with a low injury frequency rate, had a higher standard in safety management system, workplace environmental conditions and safe working conditions than those with a high injury frequency rate. In term of worker factor, it was found that level of education below secondary school (OR = 1.84 ; 95% CI = 1.43 - 2.35), work length less than 2 years (OR = 1.74 ; 95 % CI = 1.41 - 2.16), improper attitude towards safety measure in the workplace (OR = 1.70 ; 95 % CI = 1.38 - 2.11) and male gender (OR = 1.61 ; 95 % CI = 1.37 - 1.97) are potential risk factors associated with high injury frequency rate in the pressing enterprises.